

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2014. január

- kivonat -

Készítette az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízkezelés-gazdálkodási és Víziközmű Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2014. január 8.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

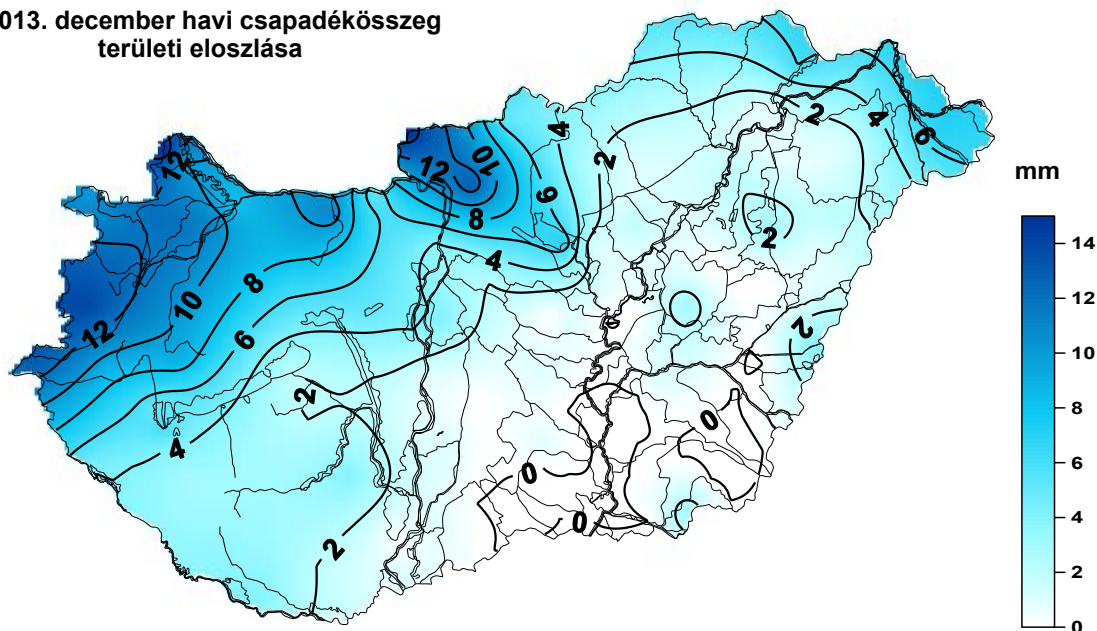
2013 decemberében a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 0 mm (a Dél-Délkelet-Alföld összefüggő területe) és 15 mm (Hegyeshalom) között alakult, az országos területi átlagérték 3 mm volt, ami 41 mm-rel (93%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) december havi átlagánál.

Decemberben az ország egész területén az átlagosnál lényegesen kevesebb csapadék hullott. Az Alföldön a csapadékmérő állomások jelentős részén (pl. Battonya, Békéscsaba, Cegléd, Hódmezővásárhely, Jánoshalma, Karcag, Kelebia, Kiskunfélegyháza, Kiskunmajsa, Makó, Mórahalom, Orosháza, Soltvadkert, Szeged, Szolnok, Törökszentmiklós) a hónap folyamán mérhető csapadék nem hullott. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadékhiány (45-58 mm) a Dunántúl középső és déli, a Duna-Tisza köze déli részén, valamint a Viharsarok területén jelentkezett.

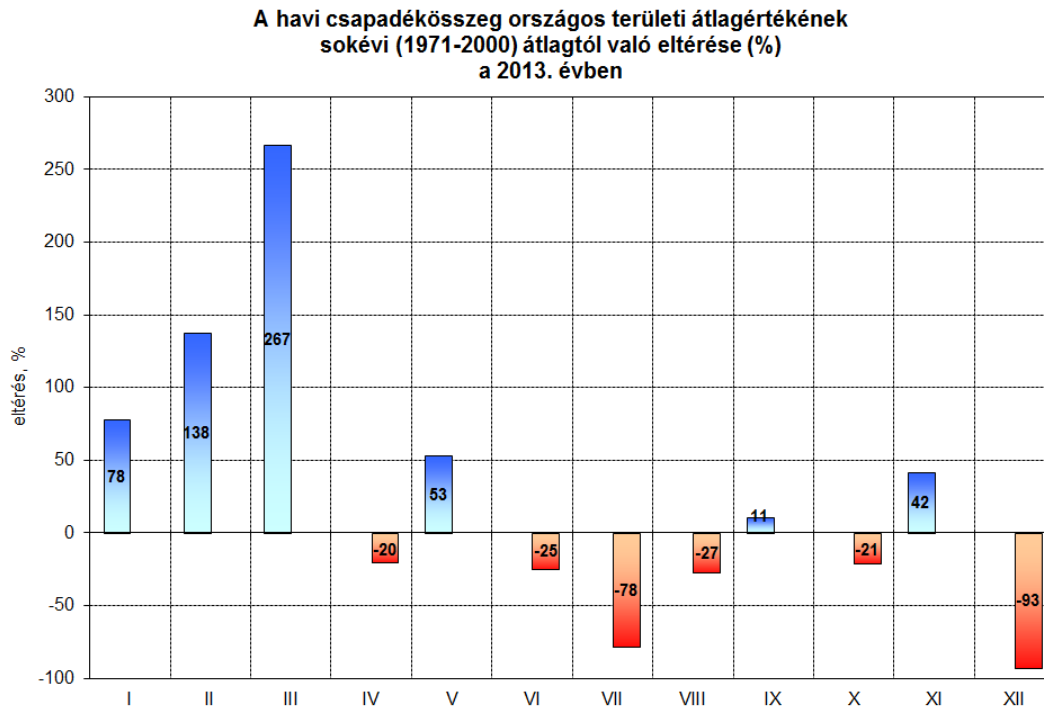
A decemberben lehullott csapadék egy része hó formájában érkezett és síkvidékeink egy részén néhány napos időtartamban vékony (1-3 cm közötti) hótakaró alakult ki (a maximális hóvastagságot (3 cm) Hanságliget állomáson mérték (1. ábra). A hónap harmadik dekádjában bekövetkezett erőteljes felmelegedés hatására síkvidéken a hó mindenütt elolvadt.

Országos áttekintésben a decemberi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (58 mm) Sellye állomáson fordult elő.

A 2013. december havi csapadékösszeg területi eloszlása

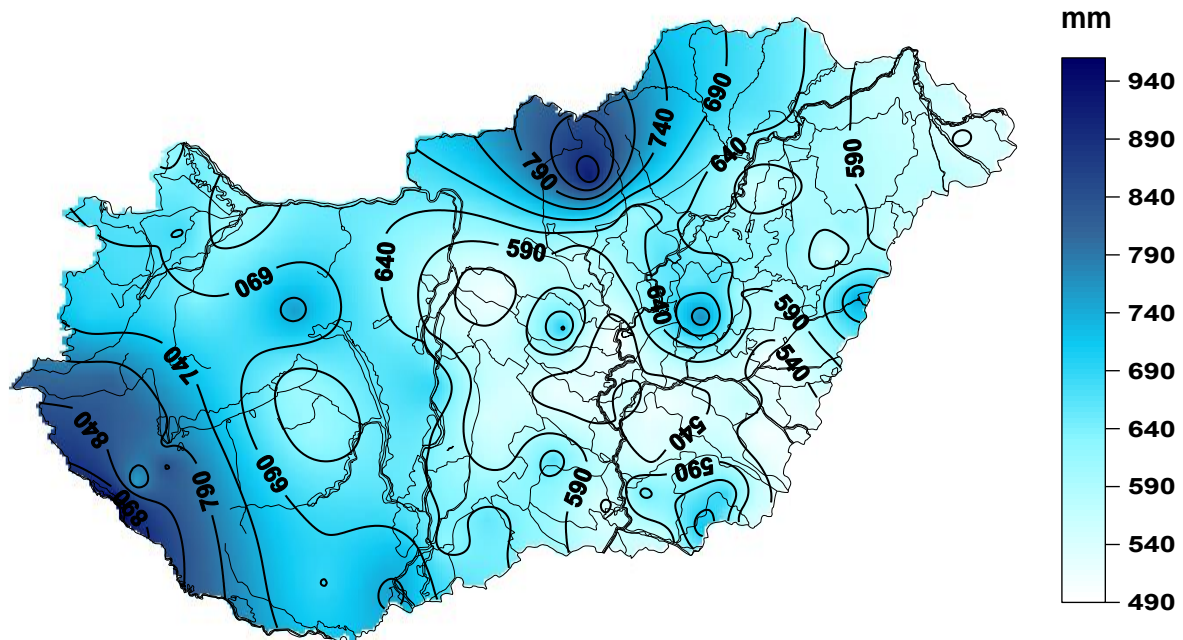

Az alábbi szövegközi ábrán a 2013. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

A 2013. január-december időszakban lehullott csapadék mennyisége 492 mm (Szolnok-Szandaszőlős) és 960 mm (Murakeresztúr) között alakult, az országos területi átlagérték 630 mm volt, ami az időszakos átlagnál 67 mm-rel (12%-kal) több.

A 2013. január-december havi csapadékösszeg területi eloszlása

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb tizenkét havi csapadéktöbblet (160-281 mm) a Nagykunság egyes községeiben fordult elő. A január-december időszakban csak a Beregi- és a Szatmári-sík területén és a Viharsarok egyes községeiben jegyezték fel az átlagosnál kevesebb csapadékot.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb tizenkét havi csapadéktöbblet (218 mm) Kisújszállás, a legnagyobb tizenkét havi csapadékhiány (82 mm) Barabás állomáson fordult elő.

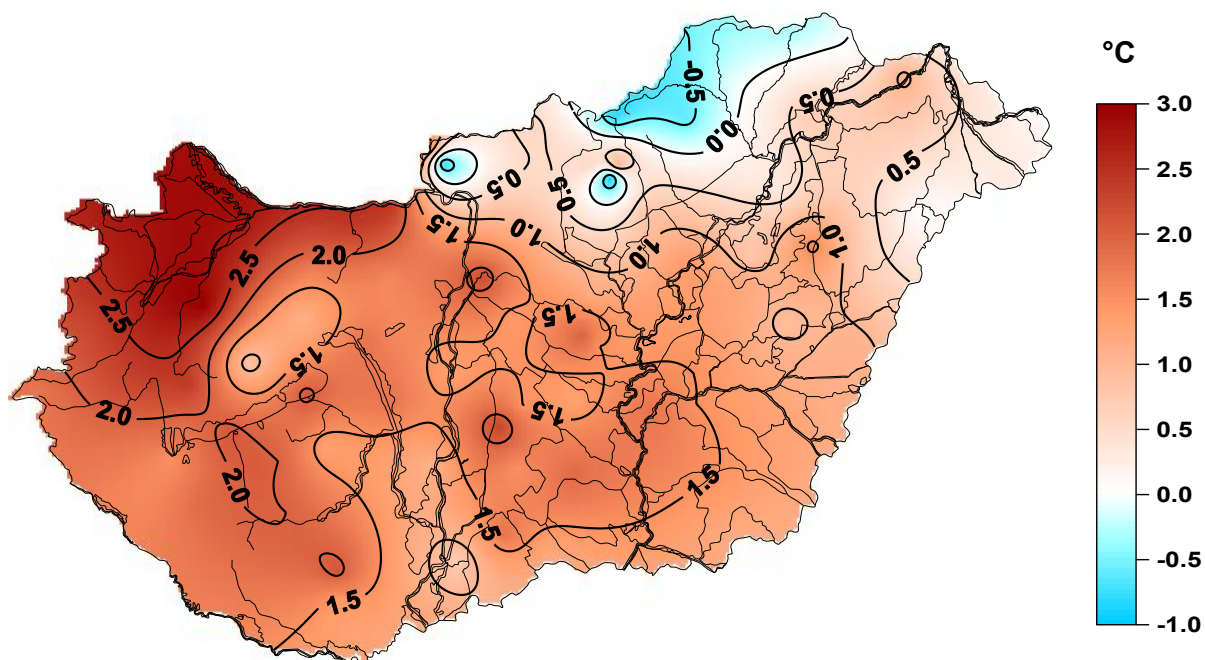
Léghőmérséklet

A december havi középhőmérséklet $-0,9^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $3,0^{\circ}\text{C}$ (Pápa-repülőtér) között alakult, az országos területi átlagérték $1,3^{\circ}\text{C}$ volt, ami $1,0^{\circ}\text{C}$ -kal magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet – Baja térségének kivételével – az ország egész területén meghaladta a decemberi átlagot.

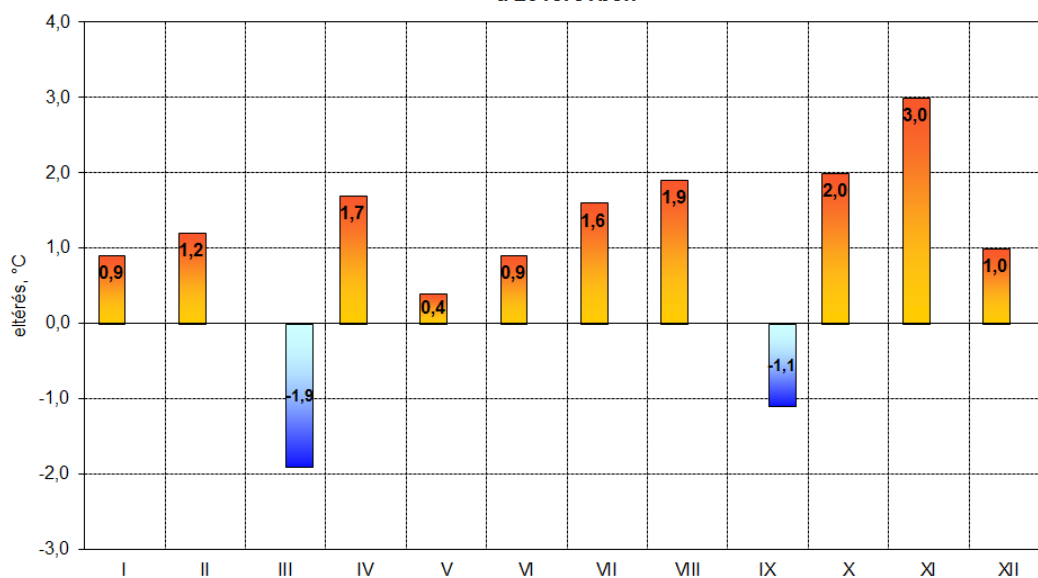
Országos áttekintésben az átlagos december havi középhőmérsékletéhez képest a legnagyobb negatív eltérés ($0,2^{\circ}\text{C}$) Baja, a legnagyobb pozitív eltérés ($2,2^{\circ}\text{C}$) Kab-hegy állomáson fordult elő.

A 2013. december havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a havi középhőmérséklet – a sokévi átlaghoz viszonyított országos területi átlagértékei eltéréseinek – 2013. évi alakulását mutatjuk be.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2013. évben

Talajnedvesség

A talaj nedvességtartalmának mélységi rétegenkénti jellemzését – beleértve a területi különbségek bemutatását és rövid értékelését – az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott, %-ban megadott talajtelítettségi adatok alapján végeztük el.

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma december végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen alacsonyabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát területi átlagban általában a 40-60% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél magasabb telítettségi értékek (60-75%) az ország többi részéhez képest a valamelyest csapadékosabb Kisalföldön fordultak elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen nem változott. A 40-90% közötti telítettségi értékek keletről nyugat felé történő növekvő területi elrendeződést jeleztek december végén.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma mérsékelten növekedett. A jellemző telítettségi értékek a hónap végén – nagyfokú területi homogenitást jelezve – 45-60% között alakultak, ennél magasabb értékek (60-100%) csak a Dráva-menti síkságon és a Kisalföld területén fordultak elő.

Talajvíz

Decemberben a síkvidéki területek közel kétharmadán - a Duna-Tisza köze északkeleti részén, a Tiszántúlon továbbá a Kisalföld északi és nyugati térszínein – a november havi középértéknél alacsonyabban helyezkedett a talajvíztükör. A csökkenés általában kisebb volt 10 cm-nél, nagyobb eltérések csak néhány kisebb körzetben fordultak elő. A Kisalföld középső részén, a Dráva-menti síkság és a Mezőföld területének csaknem egészén, valamint a Duna-menti síkság déli és nyugati térszínein a decemberben néhány cm-es emelkedés mutatkozott.

Az 1971-2000. közötti időszak december havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Mátra és a Bükk előterében, a Duna-Tisza köze területének jelentős részén, a Felső-Tisza vidéken, a Hortobágy peremvidékén, a Mezőföld és a Dráva-menti síkság területének csaknem egészén és a Kisalföld északi felén. A legnagyobb (200-300 cm, helyenként azt meghaladó) eltérések továbbra is a Duna-Tisza köze északnyugati és délkeleti részén, a déli országhatár mellett, valamint a Mátra előterében mutatkoztak. A viszonyítási időszaknál magasabb helyzetű (0-75 cm) talajvíztükör a Tiszántúl egyes részterületein, a Kisalföld délnyugati, a Dráva-menti síkság északnyugati részén és a Mezőföld kisebb körzeteiben mutatkozott.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2013. december hónapban az 1971-2000. közötti időszak december havi átlagértékénél 35-40 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2013 decemberében országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 69,43 millió m³ volt, ami 10,38 millió m³-rel (13%-kal) maradt el az előző havi értéktől. A december havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés – maximálisan 120 ha kiterjedésben – a Kis-Balaton belvízrendszerben fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2013 decemberében országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 0,01 millió m³-rel (<1%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2014. január 6-án kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a január az átlagosnál melegebb és az átlagosnál szárazabb, a február átlagos hőmérsékletű és az átlagosnál szárazabb, a március átlagos hőmérsékletű és átlagosan csapadékos lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
január	0,0 – 3,7 (-0,8)	15 – 40 (32)
február	-0,9 – 3,1 (1,1)	5 – 35 (29)
március	4,3 – 6,6 (5,4)	15 – 45 (32)

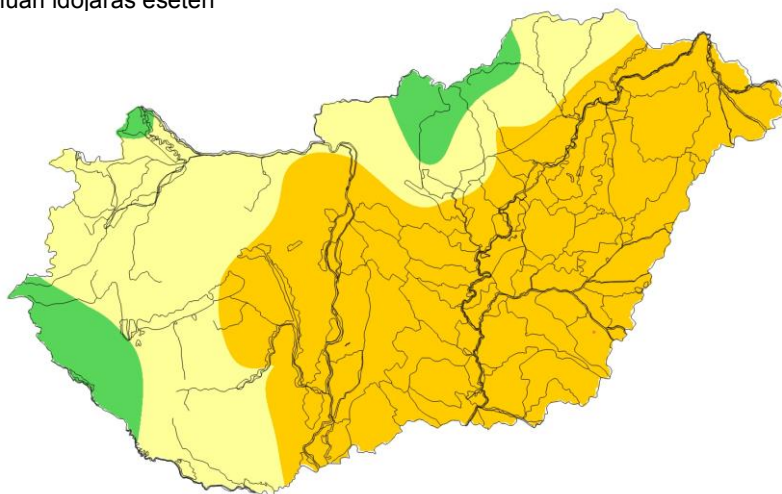
Az OMSZ 2014. január 8-án kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszak első kétharmadában a folytatódik az évszakos átlagnál enyhébb időjárás. Jelentősebb lehűlés a jövő hét közepén valószínű, ekkor a napi középhőmérsékletek az évszakos átlag közelében várhatók. Az időszak folyamán számottevő mennyiségű – területi átlagban 10mm/nap értéket elérő – csapadék nem valószínű.

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2014. januárra előrejelzett értékei

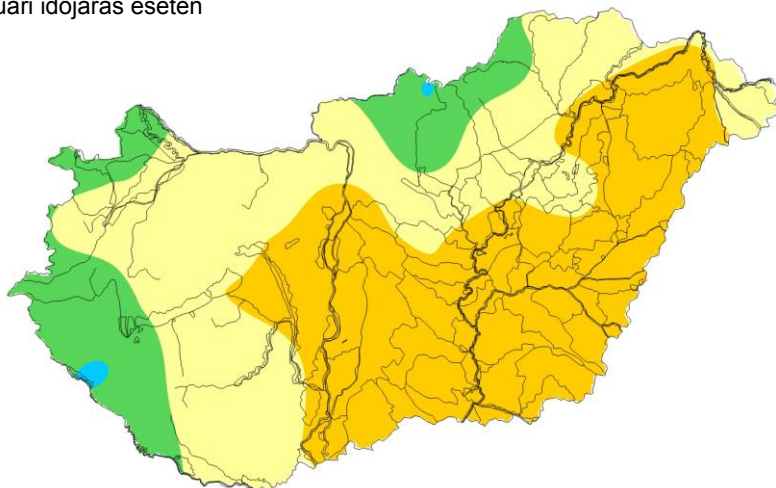
2013. végén a vízháztartási helyzet az egy évvel korábbi állapottal összevetve nagyon hasonló volt.

Az alábbi ábrákon három időjárás-forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható januári alakulását.

Az átlagosnál szárazabb
januári időjárás esetén

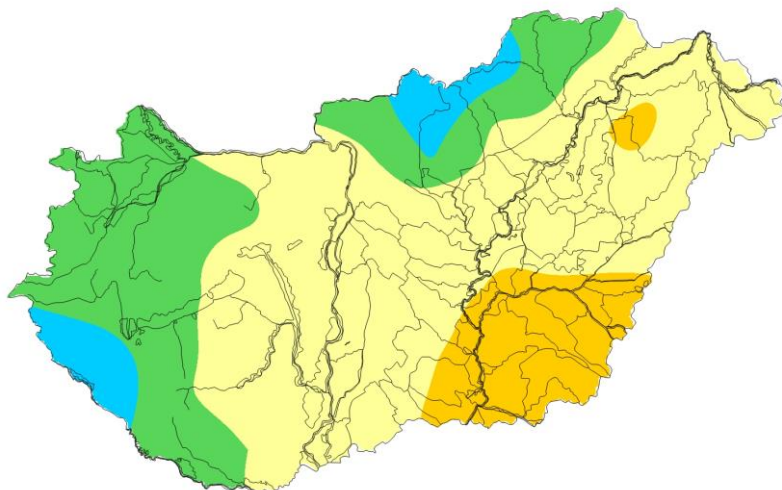
Átlagosan csapadékos
januári időjárás esetén

GVM

Az átlagosnál csapadékosabb
januári időjárás esetén

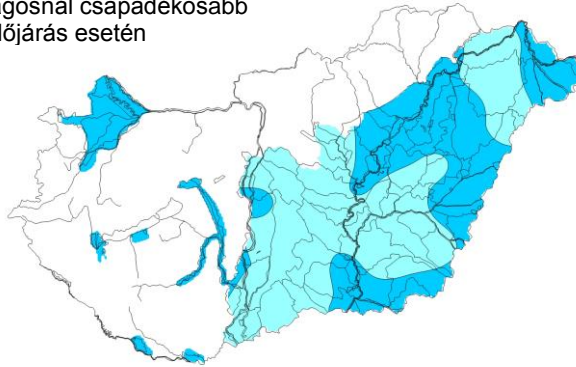

A téli félév hátralévő részében nagyobb belvíz valószínűleg nem fog kialakulni. Komolyabb belvízképződésre legfeljebb a félév vége felé, február-március hónapban számíthatunk, abban az esetben, ha az időjárásban gyökeres fordulat állna elő, azaz a tél nagyon csapadékosra, hidegre, havasra fordulna.

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a belvízhelyzet várható alakulását 2013/2014 telének hátralévő részében.

A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb januári-márciusi időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos január-márciusi időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb januári-márciusi időjárás esetén

PBI

